

Poglavje 4. Prepoznavanje delovnega izkoriščanja med begunci iz Ukrajine

Odgovorni partner: Dignita

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

4. Prepoznavanje delovnega izkoriščanja med begunci iz Ukrajine

4.1 Uvod

ničujoča vojna v Ukrajini je sprožila eno največjih begunskih kriz v novejši evropski zgodovini. Milijoni ljudi so zapustili svoje domove v iskanju varnosti in zaščite, kar je povzročilo kompleksno in nenehno spreminjajočo se humanitarno situacijo. To množično razseljevanje je znatno povečalo tveganje za trgovino z ljudmi, zlasti za delovno izkoriščanje, pri čemer so tarča predvsem posebej ranljive skupine prebivalstva. Storilci izkoriščajo obup in negotove okoliščine, s katerimi se soočajo begunci, ter zlorablajo njihove omejene vire, jezikovne ovire in nepoznavanje zakonodaje ter družbenih struktur države gostiteljice. Takšno izkoriščanje se kaže v različnih oblikah, od kraje plač in nevarnih delovnih pogojev do prisilnega dela in odkrite trgovine z ljudmi.

To poglavje usposabljanja je bilo razvito na podlagi poglobljenih empiričnih raziskav, izvedenih v okviru projekta Eradicating II, ki se osredotoča na ranljivosti ukrajinskih beguncev za trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja. Poročilo je opredelilo specifične dejavnike tveganja, ranljive skupine in izkoriščevalske prakse v šestih evropskih državah: Bolgariji, Romuniji, Poljski, Nemčiji, Sloveniji in Grčiji. To poglavje, ki temelji na ugotovitvah poročila, je ključno za to, da vas kot delovne inšpektorje, policiste, socialne delavce in druge strokovnjake na prvi liniji opremi z znanjem in veščinami za učinkovito prepoznavanje, obravnavo in preprečevanje delovne trgovine z ljudmi med ukrajinskimi begunci.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

▼ Razumevanje specifičnih ranljivosti te populacije, razširjenih oblik izkoriščanja ter učinkovitih strategij posredovanja je bistvenega pomena za zaščito žrtev in zagotavljanje odgovornosti storilcev. To poglavje vam bo zagotovilo okvir za prepoznavanje žrtev, nudenje podpore ter usklajevanje z relevantnimi institucijami. Obravnavali bomo tudi primere iz prakse in razpravljali o etičnih vidikih, da boste lahko k tem zapletenim primerom pristopali z zaupanjem in potrebno občutljivostjo. Uspeh naših skupnih prizadevanj je odvisen od temeljitega razumevanja tega ključnega vprašanja ter učinkovitega sodelovanja vseh vključenih deležnikov.

4.2 Učni cilji

Po zaključku tega poglavja bodo udeleženci znali:

- opredeliti trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja in povezane pojme;
- prepoznati ključne dejavnike ranljivosti med ukrajinskimi begunci;
- prepoznati kazalnike delovne trgovine z ljudmi v različnih sektorjih;
- opisati ustrezne metode za prepoznavanje in podporo žrtvam;
- orisati postopke za prijavo sumljivih primerov in dostop do razpoložljivih virov;
- izvajati učinkovite strategije za zaščito in pomoč žrtvam.

4.3 Opredelitev pojmov

Trgovina z ljudmi:

Novačenje, prevoz, premestitev, skrivanje ali sprejem oseb z uporabo grožnje ali sile oziroma drugih oblik prisile, ugrabitve, goljufije, zavajanja, zlorabe oblasti ali zlorabe položaja ranljivosti ali z dajanjem oziroma prejemanjem plačil ali koristi za pridobitev soglasja osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo, z namenom izkoriščanja.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Izkoriščanje:

Vključuje najmanj izkoriščanje prostitucije drugih ali druge oblike spolnega izkoriščanja, prisilno delo ali storitve, suženjstvo ali prakse, podobne suženjstvu, hlapčevstvo oziroma izkoriščanje za izvajanje kaznivih dejavnosti.

Prisilno delo:

Vsako delo ali storitev, ki se od posameznika zahteva pod grožnjo kazni in za katero se oseba ni prostovoljno ponudila.

Delovno izkoriščanje:

Izkoriščanje ranljivosti ali stanja stiske druge osebe na nepošten način, pogosto ob uporabi prisile ter s kombinacijo kršitev delovnopravne in kazenskopravne zakonodaje.¹

4.4 Teoretični del

To poglavje ponuja celovit pregled trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja med ukrajinskimi begunci, s poudarkom na dejavnih ranljivosti, razširjenih oblikah izkoriščanja ter ključnih kazalnikih.

4.4.1 Razumevanje ranljivosti

¹ Preventing and combating trafficking in human beings for the purpose of labour exploitation - Recommendation CM/Rec(2022)21 (2023)

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

▼ Ranljivost zajema različne dejavnike – osebne, situacijske in kontekstualne –, ki medsebojno delujejo ter lahko povečajo tveganje za trgovino z ljudmi pri posameznikih, skupinah in/ali skupnostih.² Zato je mogoče pojem ranljivosti razumeti kot stanje, v katerem so nekateri posamezniki v primerjavi z drugimi bolj dovzetni za škodo zaradi izpostavljenosti določeni obliki tveganja.

Škoda je lahko telesna, psihološka ali okoljska, tveganja pa se razlikujejo glede na vrsto utrpljene škode. Ranljivost ni določena zgolj z individualnimi značilnostmi (kot so starost, spol ali etnična pripadnost), temveč izhaja iz kompleksnega prepleta osebnih lastnosti (osebni dejavniki), začasnih okoliščin (situacijski dejavniki) in širših družbenih okoliščin (kontekstualni dejavniki).

- **Osebna okoliščina** postane ranljivost šele takrat, ko se združi z drugimi dejavniki, ki povečujejo tveganje za nastanek škode.
- **Situacijske ranljivosti** sočasni izzivi, za razliko od bolj trajnih osebnih značilnosti, ki v določenem obdobju in v določenem kontekstu negativno vplivajo na položaj posameznika.
- **Kontekstualne ranljivosti** izhajajo iz zunanjih dejavnikov, kot so diskriminatorne politike (npr. zavračanje izdaje delovnih dovoljenj) ali družbene norme, ki spodbujajo predsodke do določenih skupin. Vsi ti dejavniki medsebojno delujejo in prispevajo k temu, da so nekateri posamezniki, skupine ali skupnosti bolj dovzetni za škodo, vključno s trgovino z ljudmi.³

² (ICAT, 2022:2–3)

³ IOM, IOM HUMAN TRAFFICKING IN THE UKRAINE CRISIS **REGIONAL ANTI-TRAFFICKING TASK FORCE - MARCH 2023**

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

▼ Naslednji osebni, situacijski in kontekstualni dejavniki zlasti povečujejo tveganje za trgovino z ljudmi med ukrajinskimi begunci.

- **Osebnostne okoliščine:** Te osebnostne okoliščine opozarjajo na najbolj ranljive skupine za trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja med ukrajinskimi begunci. Razumevanje teh osebnih dejavnikov nam pomaga, da smo ob stiku s predstavniki teh skupin še posebej pozorni ter da dodatno preverjamo prisotnost kontekstualnih in situacijskih dejavnikov.
 - **Samohranilke z veččlanskimi družinami:** Te ženske se pogosto soočajo z velikim finančnim pritiskom in omejenimi podpor-nimi mrežami, zaradi česar so posebej ranljive za izkoriščevalske delovne ureditve.
 - **Romske ženske:** Romske begunke se v državah gostiteljicah pogosto soočajo s sistemsko diskriminacijo in marginalizacijo, kar omejuje njihov dostop do storitev in virov ter povečuje njihovo ranljivost za izkoriščanje. Nekatere romske ženske nimajo osebnih dokumentov ali zadostnih dokazil o ukrajinskem državljanstvu, kar dodatno omejuje njihov dostop do podpornih storitev ter jih potiska v marginalizacijo in obupne strategije preživetja.
 - **Starejše osebe:** Omejena mobilnost, slabši dostop do virov in odvisnost od drugih pri zadovoljevanju osnovnih potreb naredijo starejše begunce posebej ranljive za zlorabe in izkoriščanje.
 - **Osebe z invalidnostjo:** Osebe z invalidnostjo se soočajo s podobnimi izzivi pri dostopu do storitev in virov. Pomanjkanje ustreznega zdravstvenega zavarovanja v državah gostiteljicah, neustrezne prilagoditve in oblike podpore jih naredijo še posebej ranljive za izolacijo in izkoriščevalske prakse.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- **Mladolletniki brez spremstva:** Ti otroci so še posebej ranljivi za vse oblike izkoriščanja, vključno s trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja in spolnim izkoriščanjem
- **Situacijske ranljivosti:** ačasne okoliščine lahko poglobijo obstoječe ranljivosti ali ustvarijo nove.
 - **Finančni pritisk:** Gospodarske stiske in potreba po preživljanju sebe ter družinskih članov znatno povečujejo tveganje za sprejemanje izkoriščevalskega dela.
 - **Omejen dostop do dostojnega dela:** Jezikovne ovire, nepriznavanje kvalifikacij in diskriminacija na trgu dela omejujejo dostop do dostojnega dela ter povečujejo ranljivost. Zabeleženi so bili primeri diskriminatornih praks delodajalcev.
 - **Težave pri dostopu do informacij:** Nepoznavanje pravic in razpoložljivih podpornih storitev zaradi jezikovnih ovir ali drugih omejitev beguncem otežuje iskanje pomoči.
 - **Negotova ali neustrezna nastanitev:** Zabeleženi so bili primeri zlorab ukrajinskih begunskih žensk s strani posameznikov, ki so jim nudili nastanitev. Nevarni bivalni pogoji ali odvisnost od delodajalca glede nastanitve so prav tako prepoznani dejavniki tveganja. Strah pred izgubo nastanitve, diskriminacija na stanovanjskem trgu zaradi državljanstva ter začasni status bivanja dodatno zaostreje položaj ukrajinskih begunskih žensk, zlasti tistih, ki skrbijo za otroke in starejše.
 - Odvisnost od nastanitve, ki jo zagotavlja delodajalec, ali nevarni bivalni pogoji v kolektivnih centrih posameznike izpostavljajo večjemu tveganju za izkoriščanje in zlorabe.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- **Izzivi pri dostopu do začasne zaščite:** Birokratske ovire in težave z urejanjem pravnega statusa nesorazmerno prizadenejo neukrajinske državljane tretjih držav in ukrajinske Rome.
- **Kontekstualni ranljivosti:** Širši družbeni dejavniki in politična okolja pomembno vplivajo na ranljivost ukrajinskih beguncev.
 - **Negativni stereotipi:** Spolno pogojeni stereotipi in negativna dojemanja Ukrajincev v državah gostiteljicah lahko vodijo v izolacijo, diskriminacijo in nepripravljenost prijavljati zlorabe, zlasti spolne.
 - **Nedosledno uveljavljanje delovne zakonodaje:** Neupravičeno oziroma neučinkovito izvajanje delovne zakonodaje ustvarja okolje, v katerem izkoriščanje lažje uspeva.
 - **Nezadosten nadzor nad zasebnimi nastanitvami:** Zasebne sheme gostovanja, čeprav pogosto dobronamerne, lahko ob pomanjkljivem nadzoru predstavljajo tveganje za izkoriščanje in zlorab.
 - **Nasilje na podlagi spola:** Nasilje na podlagi spola, ki ga spodbujajo negativni stereotipi in družbene norme, bistveno povečuje ranljivost za izkoriščanje. Takšno nasilje se lahko pojavlja v skupnostih držav gostiteljic. Zabeleženi so tudi primeri nasilja v družini, ko se ukrajinske ženske vračajo v domovino na obisk k družini in sorodnikom, kar povečuje stres in travmo ter dodatno zmanjšuje odpornost proti zlorabam, kršitvam človekovih pravic in izkoriščanju.

4.4.2 Oblike zlorab

Naslednje prakse, izpeljane iz empiričnih raziskav in analitičnega poročila o ranljivosti ukrajinskih beguncev za trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja, so ključne za prepoznavanje delovnega izkoriščanja. Pomembno je upoštevati, da se te prakse

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

pogosto prekrivajo znotraj enega samega delovnega razmerja, kar kaže na različne vidike delovnega izkoriščanja.

Kraja plač in pretirano dolgi delovni čas:

- **Prenizko plačilo:** Plače, ki so stalno nižje od zakonsko določene minimalne plače ali od dogovorjene plače.
- **Zamujanje izplačil:** Občutne zamude pri izplačevanju plač ali njihovo neizplačevanje, včasih z uporabo lažnih obljub.
- **Pretirano dolg delovni čas:** Delovni čas, ki bistveno presega zakonsko določene meje ali pogodbeno dogovorjene ure, brez dodatnega plačila.
- **Neplačane nadure:** Opravljanje dodatnega dela brez plačila.

Za dodajanje človeške razsežnosti tem izkoriščevalskim praksam so v ležečem tisku navedeni citati tako izvajalcev storitev kot tudi ukrajinskih beguncev.

‘Poleg tega zdaj opažamo, da nekateri ljudje delajo nadure, vendar so plačani le za osem ur dela, zlasti v restavracijah in storitvenem sektorju v gostinstvu v Bukarešti, Cluju in Sibiu. Obstajajo tudi Ukrajinci, ki so sprejeli delo brez pogodbe o zaposlitvi; njihov dogovor je bil delo osem ur na dan, vendar v resnici delajo 12 ur za isto plačo, vsaj en dan.’⁴

⁴ Quotations from the report ‘Vulnerability to human trafficking for labour exploitation among the Ukrainian refugees’, under Eradicating II project.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare și
dezvoltare
Durabilă

KLJUČ
CENTRUL ZA NOVI PESTI TERORIZMULI ȘI LUGAR

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

'To je bil spletni trg ... Izkoriščali so jih v industrijskem prostoru, kjer so jih spodbujali k pakiranju oblačil. Podjetje je oblačila dostavljalo po vsej Evropi, Ukrajinci pa so morali ta oblačila pakirati in so hkrati živeli v istem industrijskem območju. Delodajalec je dejal: »No, denarja ne potrebujete, ker imate tukaj nekaj hrane, poleg tega ste stran od mesta. Trenutno denarja ne potrebujete. Ko se bo vaša pogodba iztekla, boste prejeli plačilo.« Na podlagi te situacije so tudi rekli: »No, ne vemo natančno, ali je šlo za izkoriščanje.« (...) Morda bi bili na koncu res plačani. Vendar v obdobju nekaj mesecev – ker je bilo v različnih časovnih obdobjih rekrutiranih več skupin ljudi – nihče od njih ni prejel plačila. Kljub obljubam, da bodo plačani naslednji mesec ali naslednji teden, se je izplačilo vedno znova odlagalo'

- **Zaposlovanje preko posrednikov:**

- **Agencije za zaposlovanje s sumljivimi praksami:** Agencije, ki lahko dajejo prednost dobičku pred dobrobitjo delavcev in morda ne razkrijejo vseh podrobnosti o delovnih pogojih. Bodite pozorni na primere, ko te agencije vodijo ukrajinski državljani.
- **Neustrezni delovni pogoji:** Delo, ki poteka v nevarnih, nehigienskih ali drugače nesprejemljivih delovnih razmerah.

'Moja mama, stara 53 let, je začela delati in naj bi lepila nalepke na steklenice in pločevinke, vendar je v resnici dvigovala 15-kilogramske posode, zaradi česar ima zdaj kronični konjunktivitis. Delo je opravljala brez pogodbe o zaposlitvi, delati je morala s smukcem (talkom) in razvila je alergije.'

'Da, delal sem in bil vsak teden v nedeljo plačan v gotovini, neuradno. Šlo je za proizvodnjo, izdelovali so športne napitke za športnike. Tam sva delala dva Ukrajince, in ko je moj sodelavec odšel, sem moral delati za dva. Ukrajince so silili v opravljanje vsega naporenega, fizičnega dela. To delo sem našel prek znancev. Ni bilo nobene pogodbe, ne

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

delovne ne civilnopravne, vendar nas je delodajalec redno plačeval. Diskriminacija je bila nedvomno prisotna.'

- **Diskriminatorne prakse:**

- **Neenako obravnavanje:** Ukrajinski begunci so obravnavani drugače kot sodelavci (npr. nižje plačilo za enako delo, manj priložnosti za napredovanje).
- **Negativna stališča:** Delodajalci in sodelavci izkazujejo predsodke, diskriminacijo ali sovražno vedenje do ukrajinskih beguncev.

'Tudi sam/-a sem imel/-a kratko izkušnjo dela tukaj in sem občutil/-a diskriminacijo, in sicer tako, da so Bolgare obravnavali na en način, Ukrajince pa drugače. Šlo je za trgovino, kjer sem delal/-a kot prodajalec/-ka. To razliko sem jasno občutil/-a. Nikoli nisem slišal/-a, da bi koga od Bolgarov silili delati hitreje, medtem ko so nas, Ukrajince, nenehno priganjali, naj delamo hitreje. To se mi je zdelo žaljivo.'

- **Pomanjkanje formalnih pogodb ali nejasni pogodbeni dogovori:**

- **Ustni dogovori:** Delo, ki temelji na neformalnih, ustnih dogovorih, brez jasno določenih plačil, delovnega časa ali drugih bistvenih pogojev.
- **Manjkajoči ključni pogodbeni elementi:** Pogodbe, ki ne vsebujejo podatkov o plači, delovnem času, ugodnostih ali drugih pravicah.

- **Delo v visoko tveganih sektorjih:**

- **Kmetijstvo:** Nizko plačilo, dolgi delovni časi in slabi delovni pogoji v kmetijskem sektorju. Bodite pozorni na sezonske vzorce dela v tem sektorju.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- **Gostinstvo in turizem:** Plačilo je pogosto nižje od minimalne plače, delovni čas je dolg, delovni pogoji pa slabi; to je še posebej razširjeno pri sezonskem delu, zlasti na odročnih lokacijah.
- **Proizvodnja:** Pogosto neregulirana, z nevarnimi delovnimi pogoji, dolgim delovnim časom, nizkim plačilom in brez pogodb.

‘V Romuniji opazamo predvsem delovno izkoriščanje. Ukrajince pogosto pozivajo k opravljanju dolgih delovnih ur, na primer v kmetijstvu, zlasti jeseni. Vključeni so v različna kmetijska opravila ob obljubah določenega plačila. Na primer, obirajo grozdje ali koruzo z obljubo dnevnega plačila, vendar na koncu tega zneska nikoli ne prejmejo. Gre torej za lažne obljube.’

- **Izkoriščanje za izvajanje kaznivih dejavnosti:**

- **Navidezne poroke ali prisilna prostitucija:** Oglasi ali ponudbe za delo, ki se zdijo legitimni, vendar lahko vodijo v prisilne poroke, prostitucijo ali druge oblike spolnega izkoriščanja. Bodite posebej pozorni na novačenje za delo v nočnih klubih ali drugih visoko tveganih okoljih.
- **Tihotapljenje ali trgovina z ljudmi:** Zabeleženi so bili primeri novačenja ukrajinskih beguncev z lažnimi oglasi za delo, na primer za tako imenovani »VIP prevoz«, ki so se izkazali za potencialne primere trgovine z ljudmi za nezakonite dejavnosti, kot je tihotapljenje ljudi.

4.4.3 Prepoznavanje kazalnikov trgovine z ljudmi

Prepoznavanje trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja zahteva visoko stopnjo pozornosti na različne opozorilne znake. Tukaj je nekaj ključnih kazalnikov:

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- **Novačenje:** Sumljive prakse novačenja, vključno z obljubami o zelo dobro plačanih delovnih mestih, ki so »predobre, da bi bile resnične«, ali novačenje prek neformalnih kanalov.
- **Delovni pogoji:** Slabi delovni pogoji, dolg delovni čas, nizko plačilo, nevarna delovna okolja, dolžniško suženjstvo ter omejitve gibanja ali komunikacije.
- **Ranljivi posamezniki:** Posebna pozornost posameznikom ali skupinam, ki so prepoznani kot posebej ranljivi, kot so navedeni v zgornjem poglavju »Dejavniki ranljivosti«.
- **Izolacija:** Izoliranje žrtev od družine in prijateljev ter nadzor nad njihovim gibanjem in komunikacijo.
- **Nadzor:** Delodajalci, ki izvajajo pretiran nadzor nad življenjem delavcev, vključno z odvzemom dokumentov, nadzorom nad financami in omejevanjem dostopa do informacij.

S temeljitim razumevanjem dejavnikov ranljivosti, razširjenih oblik izkoriščanja in ključnih kazalnikov boste bolje usposobljeni za učinkovito prepoznavanje in obravnavo trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja med ukrajinskimi begunci. Naslednje poglavje predstavlja praktične korake, ki jih lahko sprejmete za prepoznavanje sumljivih primerov, zaščito žrtev in zagotavljanje ustrezne pomoči.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

4.5 Predlagana aktivnost

Tabela 1. Skuinska razprava o študiji primera

Ime aktivnosti	Skupinska razprava o študiji primera
Vrsta aktivnosti	Študija primera
Trajanje	60 minut
Učni cilji	Udeleženci bodo lahko analizirali realistične scenarije, prepoznali kazalnike trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja ter predlagali ustrezne odzive.
Gradivo	Rezultat 3
Smernice za izvajalca	- Razdelite udeležence v manjše skupine (3–4 osebe). - Vsaki skupini zagotovite eno študijo primera, ki opisuje situacije, v katerih bi lahko šlo za trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja (glejte razdelek <i>Gradiva</i>). - Skupine naj analizirajo študije primerov ter prepoznajo: a) načine novačenja, b) mehanizme nadzora,

	c) izkoriščevalske prakse, d) kazalnike trgovine z ljudmi, e) morebitne ranljivosti žrtve oziroma žrtev. Skupine usmerjajte k razvoju strategij za prepoznavanje in podporo žrtvam ter za prijavo sumljivih primerov.
Razprava	- Vodite skupinsko razpravo, povzemite ugotovitve ter omogočite deljenje dobrih praks. - Izpostavite pogoste izzive in nejasnosti pri prepoznavanju trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja. - Razpravljajte o pomenu medinstitucionalnega sodelovanja.
Nasveti za izvajalca	- Uporabljajte vprašanja odprtega tipa za spodbujanje aktivne udeležbe. - Ustvarite podporno okolje, v katerem se udeleženci počutijo varno in samozavestno pri deljenju svojih idej. - Poudarite kompleksnost trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja ter pomen etičnih vidikov pri posredovanju.
Izročki	npr. študije primerov, ki jih je treba natisniti in razdeliti udeležencem.
Spletna izvedba	Za spletno izvedbo razdelite udeležence v ločene virtualne sobe, pri čemer naj bo v vsaki sobi en moderator. Po zaključku dela naj skupine poročajo o ugotovitvah na plenarnem srečanju.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Viri	IOM, UNHCR, OSCE
------	------------------

ŠTUDIJA PRIMERA & SKUPINSKA RAZPRAVA

Študijski scenariji trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja, ki vključujejo ukrajinske begunce

Študija primera 1: Veriga hotelov (turistični sektor)

V priljubljenem turističnem mestu želi znana hotelska veriga zaradi naraščajočega števila turistov razširiti svojo delovno silo. Vodstvo se zaveda lokalnega povpraševanja, vendar se sooča s težavami pri iskanju zadostnega števila zaposlenih.

Agencija za zaposlovanje, ki trdi, da pomaga ukrajinskim beguncem pri iskanju zaposlitve, stopi v stik s posamezniki prek družbenih omrežij in podpornih skupin za begunce. Obljubljaajo dobro plačana delovna mesta v hotelskem sektorju, z zagotovljeno nastanitvijo in prehrano. Ponudbe so predstavljene v ukrajinskem jeziku, kar daje komunikaciji videz večje legitimnosti in privlačnosti.

Po zaposlitvi so delavci prepeljeni v mesto, kjer namesto obljubljenе nastanitve pristanejo v zanemarjenih bivalnih prostorih. Njihove potne liste jim agencija za zaposlovanje odvzame »v hrambo«. Poleg tega so prisiljeni podpisati pogodbe v jeziku, ki ga komaj razumejo, in ki vključujejo pretirane stroške za prevoz, prehrano in nastanitev, kar jih še dodatno potiska v stanje odvisnosti.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare
dezvoltare
Durabilă

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Case Study 3: Domača oskrba

V večjem mestu družina zaposli gospodinjsko pomočnico oziroma oskrbovalko, saj potrebuje pomoč pri skrbi za starejše družinske člane. Iščejo osebo, ki govori ukrajinsko, da bi olajšali komunikacijo.

Družina stopi v stik z agencijo, ki se predstavlja kot legitimna služba za zaposlovanje oskrbovalcev, specializirana za begunce. Oglašujejo sočutno delovno okolje in dobro plačilo.

Ob prihodu delavka ugotovi, da so njeni bivalni pogoji neustrezni; pogosto je prisiljena spati v shrambo stanovanja. Družina od oskrbovalke zahteva stalno razpoložljivost 24 ur na dan, pri čemer uporablja čustveno manipulacijo – včasih z navedbami, da jo starejši sorodniki »potrebujejo bolj kot karkoli drugega«.

Čeprav ji je bila sprva obljubljena določena plača, prejme le majhen del dogovorjenega zneska, pri čemer družina navaja izgovore, da je treba upoštevati dodatne stroške za nastanitev in prehrano. Oskrbovalka nima možnosti zapustiti takšne situacije zaradi čustvene odvisnosti in groženj z zapustitvijo oziroma izgubo podpore s strani družin.

4.6 Razprava

- Katere so najpomembnejše ugotovitve, ki ste jih pridobili na tem usposabljanju, in kako bodo vplivale na vaše delo?
- Kako je usposabljanje poglobilo vaše razumevanje dejavnikov tveganja za delovno izkoriščanje med ukrajinskimi begunci?

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- S katerimi izzivi se po vašem mnenju lahko soočite pri uporabi obravnavanih praks in kako jih lahko naslovite?
- Kako se lahko medinstitucionalno sodelovanje izboljša pri prepoznavanju žrtev trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja?
- Katera orodja ali strategije iz usposabljanja se vam zdijo najbolj dragocena in kako jih boste uporabljali pri svojih vsakodnevni nalogah?

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare și
dezvoltare
Durabilă

www.eradicating2project.eu

**Co-funded by
the European Union**

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje..